

ΕΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ.Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Ε'. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 14 του Γεννάρη 1907 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οίκουνδου άριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 230

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΨΥΧΑΡΗΣ. 'Η άρρωστη δουλα (συνέχεια).

ΕΥΡΥΔΙΚΗ Ι. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ. Παραμύθια Μολίβου (τέτας Μεταλλήγης).

ΑΝΤΡΕΑΣ ΔΕΒΑΡΗΣ. 'Εντυπωσιακό' τήν Αμερική.

Γ. ΠΕΤΡΕΔΑΛΑΣ. 'Η Νεραιδοπούλα.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Μήτρος Γληγούς, Λέαντρος Παλαμᾶς, Ηλίας Βουτσερίδης, Παιριώτης.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ—Ο, ΤΙ ΘΕΑΤΕ—ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ

(J. M. de Heredia)

Τό Χάος ήταν στήν άρχη τῶν κάπουν διών σκέτη,

διον κυλούσαν ἀμετρού δύόπος καὶ δικαΐους.

* Υστέρα η Γαῖα σπλαγχνή στοὺς θεοὺς γιούς της μπρὸς πλατὰ δύοιξε τοὺς κόρφους της καὶ τὸν ἄγαντα βλέπει.

Μὰ πέφτουν τὰ βαθία ρεὶς Στέγυας τοὺς σκεπάσσαν
Καὶ πλὴ ποτὲ, ἀπ' ἡμέρα τὰ πάντα δικεανίδε,
Οὕτε τὴν ἀνοικη ἀστραφεν διῆλος δικαπρόδε,
τὸν καλοκαῖρι τὰ ξανθὰ τὰ στάχνα δὲν οὐδημάσαν.

Καὶ σκυθρωποὶ καὶ ἀγέλαστοι καὶ δίχως πλὴ χαρὰ,
Στὸν χιονισμένον "Ολυμπον οἱ Αθάνατοι προσμένουν"
Μὰ ξάφνουν βρέχει δικαρανὸς τὴν θεϊκὴ δροσιά (*).

* Η δάλασσα τὴν δέχεται σὰν ώδιο σταλαγτίτη
καὶ δλάσπη, ἀπ' τοὺς φόδινους ἀφροῦς, διόπου τὴν φαίνουν
μέσα στὸ αἷμα τ' Οὐρανὸς ἀνθίζει η Ἀφροδίτη

ΜΗΤΡΟΣ ΓΛΗΝΟΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΟΛΙΒΟΥ

Μικροφάρα εἶταν μιὰ βασιλίσσα καὶ εἶχε ἔνα μοναχογοιό. Αὐτὸς δικαίος ἀρρώστησε πολὺ βαριά, καὶ ὅποιος γιατρὸς πήγαινε δὲν μποροῦσε νὰ τονέ γιατρέψῃ. Τ' ἀκούσεις καὶ ἔνας Δερβίσης καὶ λέει: "Ας μοῦ δώσουνε χίλια φλουριά νὰ τονέ γιατρέψω ἐγώ. Τὸ μαθαίνει η βασιλίσσα, στέρνει καὶ τονέ φωνάζει, τοῦ δίνει τὰ χίλια φλουριά, καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ γείσην τὸ παιδί της. Τί κάνεις αὐτὸς τότες; Πάει καὶ τοῦ μουρμουρίζει καμπόσα γράμματα ἀποπάνω του, τοῦ κάνει τὴν «άξιτιλ» πούξερε, ωστερχ τοῦ κρεμάζει. ἔνα ἀσημένιο φειδάκι: στὸ λαιμό του, καὶ παραγγέλνει νὰ μὴ βγῆ αὐτὸς τὸ φειδάκι ποτὲς ἀποπάνω του, γιατὶ ἀλλιώς θὰ πεθάνη. Μεγάλωσε τὸ παιδί, ἔγινε παληκάρι, ἐμάθε πώς καταμεσίς στὴ θάλασσα εἶταν ἔνας πύργος γυαλένιος καὶ πώς μέσα

κάθεται ἡ πίσιδη φορφορή τοῦ κόσμου καὶ τὴ φυλάγουνε σαράντα δράκοι. Ἀποφάσισε αὐτὸς νὰ πάρῃ νὰ τὴ βρῆ, καὶ νὰ τὴν πάρῃ γυναῖκα. Πῆρε λοιπὸν τὰ μάτια του καὶ πήγαινε. "Ἄξιων τέλειωσες η στεριά καὶ ἐπρέπει νὰ περάσῃ θάλασσα. Ο Δερβίσης ποὺ τοῦ εἶχε χαρίσει τὸ φειδάκι του εἶχε πῆ κιόλας πώς διτα θέλη νὰ περνήθῃ θάλασσας η ποταμούς νὰ τὸ ρίχνῃ μέσα, καὶ μεμιδάς θὰ γίνεται δρόμος νὰ πηγαίνῃ ὅπου θέλει.

Ρίχνει λοιπὸν ἔκεινο τὸ φειδάκι στὴ θάλασσα καὶ μεμιδάς ἀνοίξει ἔνας δρόμος καὶ ἔρχεται μέσα αὐτὸς καὶ περπατοῦσε. Πῆγε, πῆγε, πῆγε ἐφταξει στὸν πύργο. Ο πύργος, καθὼς εἴπημε, γυαλένιος. Στάθηκε αὐτὸς ἀπέξω καὶ εἶδε μέσα τὴν κοπέλλα. Ἀπὸ τὴν διμορφιά της αὐτὸς σάστισε. Βλέπει νὰ δη πόρτα, τίποτε. "Ενα παραθύροι εἶχε, καὶ αὐτὸς πολὺ ἀψηλός. Συλλογιέται ἀπὸ ποὺ νὰ μπῆ, δὲ βρέσκει τόπο. Τί κάνεις τότες; Ἀρχινάει τὸ τραγούδι. Εἶχε καὶ μιὰ λαλιά ποὺ μάγευε τὸν κόσμο. "Ακούγει αὐτὴν ἀπὸ μέσα, βγαίνει στὸ παραθύρο, τί νὰ δῃ! Κι αὐτὸς διμορφος σὰν ἔκεινη Τί θέλεις ἔσου, καὶ πῶς ἡρθες ἔδω; τοὺς ρωτᾷ. Κάνε τρόπο, λέει αὐτὸς, καὶ πάρε με μέσα καὶ θὰ σου πῶς ἔνα κρυφὸ λόγο ποὺ δὲν κάνει νὰ τὸν ζέρη ἀλλος κακένας. Γι' αὐτὸς δὲν θάλασσομάχησα καὶ ἡρθαίσια μ' ἔδω. Αὐτὴ, περιεργηνὰ μάθη τὸ μυστικό· ἔλα, τοῦ λέει, νὰ σου φένω τὰ μαλλιά μου νὰ τὰ κάνης σκάλα ν' ἀνεβῆς. Ρίχνει αὐτὴ τὰ μαλλιά της, τὰ πλέγγει σκάλα αὐτὸς, σκαλώνει, μπαίνει μέσα, ἀρχινάπι πίδε καὶ τῆς λέει πῶς τὴν ἀγαποῦσε καὶ πρὶν νὰ τὴν γνωρίσῃ καὶ ἔνα σωρὸ τέτοια. Αὐτὴ πιὰ σὰν τέκουσε τὸ καμάρωσε καὶ σιγά σιγά τὸν ἔβανε μέσα στὴν καρδιά της.

Τὸν εἶχε λοιπὸν καὶ καθόντανε μαζί, καὶ περνούσανε μιὰ χαρά. Μιὰ μέρα, ἐκεῖ ποὺ καθίουνταν, ἀκούν καὶ ἔρχουνται οἱ δράκοι ἀπ' ὅξω καὶ φωνάζουν. Κόρη ξανθομάχλοιστα, ρίζει τὰ μαλλιά σου ν' ἀνεβοῦμε. Αὐτὴ ἀκούσει τὶς λαχλίες τους ξίσπασε, καὶ μεμιδάς σηκώνεται καὶ κρύβεις τὸν ἀγαπητικό της ανάμεσα στὰ τυλιγμένα στρώματα. Τοὺς σκεπάζει καὶ μ' ἔνα σεντόνι, καὶ ἔγινε μιὰ στίβα πολὺ διμορφη. Υστέρα βγαίνει καὶ ρίχνει τὶς πλεξούδες της ἀπὸ τὸ παραθύρο. Σκαλώνει δὲν κάνει νὰ δῃ τὸν εἶσαι μέσα μόνη της καὶ πῶς περνᾶ τόσον καιρό. Καθὼς πάτησε αὐτὸς μέσα, λέει: "Άδερφή, οὐνθρωπήσιο κρέκις μυρίζει. "Οχι, άδερφάκι μου, τοῦ ἀπολογιέται αὐτὴ, ἔγω πάντα μονάχη καθουμάται, μόνο ίσιο θέραφης σήμερα τίποτε καὶ κάθεται ἡ μυρουδιά ἐπάνω σου. Ναί, λέει αὐτὸς, άδερφούλα, καλή καὶ τὸνοιωσες. Σήμερα ξεφαντώσαμε μιὰ φωμελά, καὶ ἀπ' αὐτὸς θὰ είναι. Βγαίνει αὐτὸς, φεύγει, μένει βάπτεις ἔκεινη μὲ τὸ βασιλόπουλο.

"Ας τοὺς ἀφήσουμε τώρα νὰ κάθουνται αὐτοὶ μέσα στὸ γυαλένιο τὸν πύργο, καὶ δις πάμε σὲ μιὰν

ἄλλη χώρα ποὺ εἶταν ἔνα ἄλλο βασιλόπαιδο καὶ ἐμάθε πώς ἡ διμορφότερη τοῦ κόσμου βρίσκεται μέσα στὸν πύργο τοῦ πελάγους, καὶ γυρεύει τὸν τρόπο νὰ πάρῃ καὶ αὐτὸς νὰ τὴ βρῆ. Ρωτάει λοιπὸν τὸν ἔναν, ρωτάει τὸν ἄλλον, κανεὶς δὲν τονέ βοηθοῦσε.

Κατάντησε πιὰ νὰ πέσῃ στὸ στρῶμα ἀπὸ τὸ μεράκι του. Φωνάζουνε γιατρούς, τοῦ δίνουνε γιατρική, τίποτε. Τ' ἀκούσει καὶ μιὰ γριά ποὺ εἶταν ἔκει μάχισσα, καὶ λέει, δις πάσω καὶ ζήσω μπάς καὶ βγάλω τίποτε καὶ ζήσω. Σηκώνεται καὶ πηγαίνει στὸ παλάτι, καὶ ζητάει οὐδεις νὰ μπῆ μέσα νὰ δῃ τὸ βασιλόπαιδο. Τίς δίνουνε οὐδεις, μπαίνει, καθίζει κοντά του, τοὺς ρωτάεις αὐτὴν. Τί νὰ σου πῶ, θεά, λέει αὐτὸς, τὸ ντέρτι μου δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ γιατρέψῃ. Τί νὰ σου μιλῶ ἀδιαφόρετα; Πέις μου το, γιόκα μου, καὶ ἐμένα, έσως ξέρω καὶ σου κάνω τίποτε. "Α, λέει αὐτὸς, μέσα στὴ θάλασσα, στὸ πέλαγος, ἐμάθη πώς είναις πύργος, καὶ κάθεται μέσα ἡ διμορφότερη τοῦ κόσμου, καὶ ἀπὸ τότε ποὺ τούτη μαθήθησε, ποὺ εἶχε τόσες μέρες νὰ σηκωθῇ νὰ μιλήσῃ καὶ νὰ φέρῃ. Θέλω νὰ πάω καὶ νὰ τὴ δῷ. Τί μου δίνεις, νὰ σου τὴ φέρω ἔδω; λέει αὐτὴν. Γιατὶ νὰ πᾶς έσου ἔκει είναις πολὺ δύσκολο. Πέταξε αὐτὸς ἀπὸ τὴ γχρά του τὰν τάκουσε, καὶ μεμιδάς ἀνασηκώθηκε καὶ κακήσης, ποὺ εἶχε τόσες μέρες νὰ σηκωθῇ νὰ μιλήσῃ καὶ νὰ φέρῃ. Μὴ ρωτάεις, θεά, τί σου δίνω. Νά, αὐτὸς τὸ σακούλι δικό σου ἀς είσαι, μόνο νὰ μὲ τὴ φέρῃ. Πλέρωνε αὐτὴν τὸ σακούλι, ἀνοίγει, τί νὰ δῃ! Γεράτο γλουτεί. Σηκώνεται, γχρετεῖ τὸ παληκάρι, φεύγει. Κατεβάζεις στὸ γιαλό, πετίρνει μαζί της τὰ γρειαζόμενα, ἀρχινάει καὶ κάνεις ἔνα σωρὸ μάγια. Εκεῖ πούκανε τὰ μάγια νὰ καθάπωθηκε, ποὺ εἶσαι μέσα στὴν δελφίνη, καὶ πηγαίνεις κοντά στὴ γριά. Αὐτὴ δὲ κάνει καιρό, τὸ καβαληγέβει καὶ μεμιδάς πηδοῦν καὶ οὖς μέσα στὴ θάλασσα καὶ γινούνται ἄφαντοι. Πηγαίνουν, πηγαίνουν, φτάνουν στὸν πύργο. Στέκεται τὸ δελφίνι, ξεκαβαληγέβει ἡ γριά, καὶ ἀσχίζει πιὰ: "Ω κόρη καλὴ τού είσαι μέσα στὸν πύργο. "Ανοίξε καὶ μ' ἔρριξαν οἱ ὄχτροι μου μέσα στὸ γιαλό, καὶ κολυμπῶνται ήρθικα στὸν πύργο σου. "Ανοίξε, νὰ χαρῆς τὴν διμορφιά σου, πούνας ξακουστή.

Τέτοιες καὶ ἄλλες πολυζερίες ἐλεγεις ἡ γριά ἀπόξω, ωσπου κατάφερε τὴν κοπέλλα νὰ βγῆ στὸ παραθύρο καὶ νὰ τὴν ἀνεβάσῃ ἀπάνω. Καθίζεις πιὰ ἔκει ἡ γριά, κάθεις καὶ ράθεις ἀτέλειωτες φευτίες. Βραδιάζεις η πρωτη η μέρα, βραδιάζεις καὶ ἡ γριά καὶ ἀφήσουμε τὴν μεταλλήγη τὸν πύργο, τοὺς πάντας περνάντας τὰ κέλατα, καὶ μὲ στεγνώστες, καὶ μὲ ζεστάνετε. Καθίζουνε στὸ τραπέζιο ἔκεινο τὸ βράδυ, βγάζεις ἡ γριά μέσα ἀπὸ τὸν κόρφο της κρυφά ἔνα μπουκαλάκι κρασί, χύνει μέσα μιὰ σκόνη, ἐπειτα

(*) Ο ποιητὴς ἀκολουθάει τὴ μιθικὴ παράδοση τοῦ Ηλεύθερου Θεογόνου. 160 - 205.

τάνεκατώνει καλά, καὶ τὸ βάζει στὸ τραπέζι. Νά δὰ, παιδιά μου, καὶ τὸ δικό μου τὸ δῶρο, που βρέθηκε ἀπόνω μου. Τρώγουν τὸ πρώτο τὸ φαστί, παιρνεῖς ἡ γριά τὰ ποτήρια τους, τοὺς βάζει υφασὶ καὶ τοὺς κερνεῖ. Πιέτε, παιδιά μου, ἀπ' αὐτὸ τὸ κρασί, νὰ δοῦμε ἡ θάσης ἀρέαη. Τὸ πίνοντας αὐτοί, τοὺς καλοφάνηκε, γυρεύοντας ἀκόμα ἔνα, γιὰ νὰ καλοκαρδίσουν δὲ καὶ τὴ γριά που εἴτανε δικό της τὸ κρασί. Σὰν ἥπιαν καὶ τὸ δεύτερο, τάχασαν. Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα κι ἀποκομιθήκαν κ' οἱ δύο τους. Τότες ἡ γριά βρίσκει καιρό, σηκώνεται, κάνει τρόπο, κατεβάζει τὴν κόρη ἀπὸ τὸ παραθύρο, κατεβάζει κ' ἑκείνη, καβαληκένουν πάλε τὸ δελφίνι, καὶ δρόμο. Πᾶντα, βγαίνουνε στὸ κατάγιαλο, ἀνεβαίνουνε στὸ παλάτι, τι νὰ δῆ τὸ βασιλόπαιδο! Τὴ γριά μὲ τὴν κοπέλλα! Λίγο ἐλειψε νὰ τρελλαθῇ ἀπὸ τὴ χαρά του. Τὶς παιρνεῖ τότες αὐτὸς καὶ τὶς κάνει ἔνα σωρὸ ἕκραμικ.

"Ἄς τους ἀφήσουμε τώρα αὐτουνούς κι ἀς γυρίσουμε πίσω στὸν πύργο, νὰ δοῦμε τι γίνεται τἄλλο τὸ βασιλόπαιδο. Σὰν ξημέρωσε καὶ ξύπνησε αὐτὸς, βλέπει πώς ἐλειπεῖ ἡ γριά μὲ τὴν κοπέλλα. Τὰ κατάλκε δόλα μεμιάς. Σηκώνεται, βγάζει τὸ φειδάκι ἀπὸ τὸ λαιμό του, τὸ ρίχνει στὴ θάλασσα, γίνεται δρόμος, ἀρχινέτε τὸ τρέξιμο, φτάνει στὴν ἄλλη χώρα, ἀλλάζει τὰ ροῦχα του, καὶ καθίζει ἐκεῖ στὸ κατάγιαλο μὲ τὴν ἀπόραση νὰ κάμη τὸν ἀγωγιάτη. Είχε δύως τὸ σκοπό του. Περνάει, ξαναπερνάει ἀπ' ἑκεῖ δὸς σόμος, αὐτὸς δὲν ἔδινε προσχή σὲ κανέναν. Τὸ βράδυ βράδυ, βλέπει καὶ περνάει ἔνας μὲ τρία τέσσερα γαδουράκια.—"Ωρα, καλή, μπάρμπα, που τὰ πᾶς τὰ γαδουράκια; Δὲ μοῦ πουλάς καὶ μένα ἔνα; Γιατὶ ὅχι; τοῦ λέει δέ γέρος. 'Αγοράζει λοιπὸν αὐτὸς ἔνα, τὸ δένει ἑκεῖ σ' ἔνα δέντρο, κι ἀρχίζει νὰ γερνάει ἀπ' ἑδῶ κι ἀπ' ἑκεῖ, γιὰ νὰ μάθῃ τὴ χώρα. 'Εμαθε λοιπὸν ἑκεῖ πώς παντρεύεται τὸ βασιλόπαιδο μὲ τὴν ὄμορφότερη τοῦ κόσμου. Τὶ κάνει αὐτὸς τότες; Πιάνει καὶ γράφει ἔνα γραμματάκι, καὶ πληρώνει μιὰ γριά νὰ τὸ πάγη καὶ νὰ τὸ δώσῃ στὴν κοπέλλα. Πηγαίνει αὐτὴν μὲ τρόπο, καὶ τῆς τὸ δένει. Σὰν αὔριο ἀρχίσει δὲ γάμος, ἦρθε ἡ ὥρα που θέλανε νὰ πάν τὴ νύφη στὴν ἑκκλησιά. Κατὰ τὴ συνήθεια πῆγαν τὸ γαμπρὸ πρῶτα οἱ μισοί, κ' ἔμεναν οἱ ἄλλοι οἱ μισοί νὰ πάν τὴ νύφη. Συνηθίζανε τότες νὰ στολίζουν κ' ἔνα χράξι μὲ χρυσᾶ καὶ μεταξωτά, καὶ νὰ βάζουνε μέσα τὴ νύφη. Αὐτὴ δύως μὲ κανέναν τρόπο δὲν ἥθελε νὰ μπῆ

ἐκεῖ μέσα, "Ἐκανε πώς φοβάσται. Δέγανε λοιπὸ νὰ τῆς ἐποιμάσουν ἀλογο, μιὲ καὶ φοβάσται τάμαξι. Νῷ τὴ στιγμὴ ἑκείνη καὶ περνάει μὲ δὲλλας μὲ τὸ γαδουράκι του. Μή, φωνάζει αὐτή, μὴ στάλογο, κ' εἶναι ἀψηλό, νὰ μὴν πέσει κάτω. Τὸ γαδουράκι αὐτὸς μρῦ φαίνεται καλλίτερο, πούναι χαμηλό.

"Ἐποιμάζουνε λοιπὸν τὸ γαδουράκι, ρίχνουν ἔνα χρυσὸ χαλὶ ἀπένω, καβαληκένουν τὴ νύφη. 'Ωποιουν νὰ γίνουν δύως αὐτὰ δόλα, δὲ κόσμος δὲ πολὺς πήγαινε ὄμπρος θαρρώντας πώς ἀκολουθεῖς κ' ἡ νύφη. Αὐτὴ σὰν καβαλήκεψε, πῆγε δὲ ἀγωγιάτης νὰ τραβήξῃ τὸ γαδουράκι, δύως μιὰ τὸ τραβοῦσε καὶ μιὰ τὸ σκουποῦσε πίσω. Τὸ γαδουράκι λοιπὸ δὲν ἥζερε τὶ νὰ κάνῃ. "Εβαλε πεῖσμα, καὶ μήτε μπρὸς πήγαινε μήτε πίσω. Στάθηκε. Ρωτοῦσαν ἑκεῖ, ξαναρωτούσανε, γιατὶ μαθές αὐτὸς δὲν παγάνει. Λέει δὲ ἀγωγιάτης: Νά, γιατὶ θέλει νὰ καβαληκέψω κι ἔγω ἀπὸ πίσω. "Ἐτοι τοῦχω μαθημένο. Καβαληκέψει τότες κι' ἑκεῖνος, κεντάεις μιὰ τὸ γαδουράκι, πῆγε δρόμο αὐτὸ σὰν τὴν ἀστραφή, ίσια στὸ κατάγιαλο. Βγάζει πάλε αὐτὸς τὸ φειδάκι, τὸ ρίχνει στὴ θάλασσα, ἀνοίγει δρόμος, πήγαινε καβάλλα μὲ τὴ νύφη ἀπένω στὸ γαδουράκι, βγαίνουνε μπροστὰ στὸ γυαλένιο τὸν πύργο, μπαίνουνε μέσα, καὶ μένουνε πάλε στὴν πρώτη φωλιά τους. Μήτε δράκοι πιάζειν νὰ τοὺς δοῦνε, μήτε δράκαινες, μήτε κανέναν ἔβαζαν πιάζειν. Παρὰ ζούσαν ἑκεῖ οἱ δύο τους ζωὴ χαρισάμενη. Καθούνται κ' οἱ ἄλλοι μέσα στὴν ἑκκλησιά μὲ τὸ γαμπρὸ καὶ προσμένουν ἀκόμα νὰ πάγη ἡ νύφη.

Μόλις 20(11) 1906.

ΕΙΓΡΥΔΙΚΗ Ι. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ

ΤΡΙΑ ΝΗΣΙΑ

ΠΟΡΟΣ

'Εδῶ δύορφισέ, δύνειρατα, γητέματα,
'Εδῶ στὸ εἰρηνικὸ νησὶ τοῦ Πόρου.
'Η θάλασσα μιὰ λίμνη πάντας ἀπάνεμη,
Κ' οἱ ἀκρογιαλίες, ἀκρογιαλίες Βοσπόρου!

Χαμογελοῦντε τὰ σπιτάκια ἀπ' τὶς πλαγιές,
Κι' ἀγνάντια τὰ περβόλια ἀπλώνουνται περίσσια,
Κι' ἀγνάντια τὰ σπιτάκια πάγκαλιάζουνε,
Οἱ λειμονίες, οἱ ἔλιες, τὰ κυπαρίσσια.

Βιρκοῦλες ἀραιγμένες στὸ γιαλό,
Ποιά μάγισσα δεμένες τὶς κρατάει;
'Η Κοιμισμένη γαλανὴ δύνειραται,
Καὶ τὸν καλὸ νὰ τὴν ξυπνήσῃ καρτεράει.

— «Μὴ μ' ἀφήσετε, μὴ μᾶς ἀφήσετε μονάχους!» Τῆς χάδεψε ἡ "Ολικαὶ μὲ τὰ δάχτυλά της τὰ μυλλιά. Τὸ χάδι ἑκεῖνο δὲ χάθηκε νομίζων· τῆς ἀπόμεινε στὸ δέρμα τοῦ κεφαλιοῦ της, μέσα μέσα στὸ μυαλό. Ἀφωισιωμένη ἀκόμη περιστότερο στὸ σπίτι, στὸν Πάσθιο, στὴ Μοιρίτα, ἐννοεῖται καὶ στὸν κ. Ἀγατέα. Κατάντησε νὰ τῆς εἶναι Θεός. Μή θαρρεῖτε σὰν τοῦ ἔγραψε νὰ κατεβῇ, τὴν κυρία της στοχάστηκε τὴν ἀγαπημένη· δὲν τῆς πέρασε κάνε νὰ κατακρίνῃ τάχα τὸν ἀφέντη. "Ο τι ἐκανε δὲ ἀφέντης, πωστό, ἀφοῦ τόκανε. Τοὺς λυπήθηκε φοβερά. Μάλιστα μὲ τὴν καρδούλα της τὴν ἀπλή, κατάλαβε πολλὰ πράματα ποὺ γιὰ βέβαιο δὲν πῆγε νὰ τῆς τὰ ξεμιστερεφῆ, δηλαδὴ πώς πάντα του ζούσε μὲ τὴν πεθαμένη καὶ γιὰ τοῦτο πρόσεχε τόσο πολὺ στὰ γραφεῖκα του, στὶς κορυφές, στὶς εἰκόνες, στὰ παραμικρὰ ποὺ ἀνήκανε πρῶτα τῆς κυρίας. Κ' ἔτοι εἶναι νοικούμενη μέσα της νὰ μεγαλώνουνε τὸ σέβας κ' ἡ λατρεία της πρὸς τὸν κύριο. Δὲν θάσης ἀφέντης τὸν κατινόβλαστον ποτέ. Τέτοιους φόβους δὲν είχε. Εἴτανε σὰν κάτι δούλεις δικές μας, που τὸ ζέρουνε τὶ σημαίνει ἀφεντικό, κι ὡς τόσο ξέθαρρα κουβεντιάζουνε μαζί του. "Αδολη φυχὴ τι νὰ κρύβεται;

Κάτι γλυκό, κάτι ἀπλό,
Καὶ κάτι ἀέρινο ἑδῶ πέριξ ξεψυχάσι,
Σὰν τῶν ἀγαπημένων τὰ κρυπτόλογα,
Σὰν τὸ χαρδύγελο ποὺ σοῦται καὶ πάσι...

"Εβαλ δύορφισέ, δύνειρατα, γητέματα
Τὴ μέρα, τὴ νυχτιά, καὶ τὴν αύγουστο,
"Ο καὶ νὰ ζούσαν ἑδῶ, ντράξι ἐρωτικό,
Μαζί μὲ τῶν δύνειρων τὴν παιδούλα!

ΥΔΡΑ

Κ' ὑφώνεσαι ἀνυπόταχτη κ' ὑπέρτατη
Στὸν ἄγριο σόλο τοῦ πελάγου,
Τὰ κορφοθύνια σου βραχνᾶς πλακώνει τα,
Καὶ δὲν ἀνθίζουν ἀνθὴ ὄνειρου μάγου.

Τὰ κορφοθύνια σου βασιδά, συλλογισμένα, ἀμίλητα
Ποὺ μέσα τευ κάποια φυχὴ βογγάσι,
Μὲ τρόμο τὰ θωρούνε καὶ δακρίζουνε
Τὴ στρα σπιτάκια ποὺ κειμούνται πλάτι πλάτι.

Θυμάματι μέσ' στῆς θύλασσας τὴν ἀγκαλί²
Ο φίλος ὁ διοπόρφυρος γεννιέταινε μακριά σου,
Καὶ σὺ βρισκόσουν μέσ' στῆς καταγιά,
Κ' είταν θαυμάτα τὰ δεξαμένη κύματά σου.

Θυμάματι τὸ χλωμὸ τὸ φεγγαρόβραδο
Στὸ πέλαγος ἐρρίχνει μαυρίλα.
Είτανε δὲ φάρος μιὰ μιτιά θερού,
Κ' είσουνα μιὰ μεγάλη ἀνατριχίλα!

Καὶ δειχνεῖσι ἀσκημη, ρτωχὴ καὶ μισητή,
Στὰ πλάθη τάγνωρα καὶ τὰ χυδαῖα,
Καὶ δείχνεσαι στὰ μάτια τοῦ Ποιητῆ,
Σὰν ἀνυπόταχτη κ' ἀντρίκια μιὰν 'Ιδεά!

ΣΠΕΤΣΕΣ

Ταξιδευτή, θάσης ἑδῶ,
Μιὰ γαλανή, δλογόλανη δύορφιδα.
Πέρασε πιὰ τὰ τάγριωπα νησί,
Κ' ἔχαθη τοῦ δραμάτου δὲ πρασιάδα.

Σπέτσες τὸ κράζουν τὸ χιονᾶτο τὸ νησί³
Ποὺ λέει ἀπ' τὸν ἑρδὸν πώς ἐγεννήθη τοῦ κυμάτου·
'Η θάλασσα τριγύρω ἀπλώνεται δῆλο φῶς.
Κι' ἀπάνωθε τοῦ λάμπει τὸνομά του.

'Απ' τὸ γιαλό σου καὶ τῆς "Τίδρας τὰ βουνά
Ξανιγω τὰ μὲ δύνειρου θαυμοσύνη,
Κ' είναι γαλάζια κόρης ζηνειρά,
Ποὺ μέσα ἀσπρίζουν κάμπου δλάσποροι κρίνοι.

"Εφυγα· κι' δλα εἰν' ἄχρα· τὶς θύλασσες νειρίδουμα⁴
Τὶς διάπλατες, καὶ τῆς αύγης τὰ κάλλη, τὰ περίσσια.
Κάμπους τπετιώτικους, φεγγάριακούσια⁵ αέριδες.
Καὶ σᾶς, ποὺ σιγοχλαῖτε μέσ' στὸ δεῖληι κυπαρίσσια.

Ο κ. 'Αντρέας τῆς έχει νάχούρη τάπονήρεφτα λόγια της· περήφανος δὲν εἴτανε μήτε ἀκατάδεχτος δὲ άθρωπος. Είχε στὴν δυιλία του μὲ δλους ἔνα πρόθυμο θύρος, ἔνα ύφος τῆς καρδιάς. Πρόθυμα ἔκρενε πάντα καὶ τῆς Κατινούλας, μὲ χωριστὴ καλοσύνη.
"Επειτα, δ. κ. 'Αντρέας τραβιότανε στὸ ἐργαστήρι του, δηλαδὴ εἴδαμε πώς ζούσε μὲ τὴ πεθαμένη, ἔνω διάβαζε Φιλοχήτη, γιατὶ δ. κ. 'Αντρέας ἀγαπούσε τὴ σπουδή, καθὼς τόλεγε κ' ἡ "Ολια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'.

Η ἀρρώστια.

'Ο κ. 'Αντρέας τῆς έχει νάχούρη τάπονήρεφτα λόγια της· περήφανος δὲν εἴτανε μήτε ἀκατάδεχτος δὲ άθρωπος. Είχε στὴν δυιλία του μὲ δλους ἔνα πρόθυμο θύρος, ἔνα ύφος τῆς καρδιάς. Πρόθυμα ἔκρενε πάντα καὶ τῆς Κατινούλας κ' ἡ Μοιρίτα, κόβο